

**D o l n o ś l ą s k i
Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Budowlanego**

ul. J. E. Purkyniego 1; 50-155 Wrocław

tel.: 71/346-32-40, 71/346-32-41,

fax: 71/343-01-58,

e-mail: winb@winb.wroc.pl

Wrocław, dnia 15 listopada 2024r.

WIK.7750.1.2024.AP.17

DECYZJA NR 1180 /2024

Na podstawie art. 78 ust. 1, w związku art. 83 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r., poz. 725 ze zmianami) oraz na podstawie art.104 i art. 108 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r., poz. 572), w związku z zaistniałą katastrofą budowlaną do jakiej doszło w dniu 15.09.2024r., polegającej na uszkodzeniu zapory czołowej suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim zlokalizowanego w km 1 + 816 potoku Morawka

nakazuję

**Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
ul. C.K. Norwida 34, 50-950 Wrocław**

zarządcy suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim na potoku Morawka

likwidację zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia oraz zabezpieczenia obiektu budowlanego do czasu wykonania robót doprowadzających obiekt do stanu właściwego poprzez wykonanie następujących robót i czynności:

- **trwale wygradzenie i oznakowanie tablicami ostrzegawczymi strefy niebezpiecznej w odległości 10 m od krawędzi zniszczonej lewej skarpy zapory od strony odwodnej i odpowietrznej,**
- **trwale wygradzenie i oznakowanie strefy niebezpiecznej prawej skarpy zapory od strony odwodnej i odpowietrznej w odległości 15 m od budowli kamiennej zapory czołowej.**

Niniejszej decyzji nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

W wyniku długotrwałych opadów deszczu we wrześniu 2024r. poziom wód w zbiorniku przeciwpowodziowym Stronie Śląskie przekroczył maksymalny poziom piętrzenia.

W dniu 15.09.2024r. doszło do katastrofy budowlanej polegającej na uszkodzeniu zapory czołowej suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim na potoku Morawka. Niniejsze uszkodzenie budowli polegało na osunięciu się lewostronnej ziemnej skarpy zapory zbiornika w kierunku potoku Morawka na długości ponad 30 m, co w następstwie spowodowało niekontrolowany odpływ wód powodziowych z suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim i jego całkowite opróżnienie.

W związku z ww. zdarzeniem, na podstawie art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r., poz. 725 ze zmianami), Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego postanowieniem nr 1023/2024 z dnia 25.09.2024r. powołał komisję złożoną z przedstawicieli Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru

Budowlanego, Wojewody Dolnośląskiego, Burmistrza Stronia Śląskiego oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Kłodzku, której zadaniem było ustalenie przyczyn i okoliczności katastrofy budowlanej do jakiej doszło 15.09.2024r., polegającej na uszkodzeniu zapory czołowej suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim na potoku Morawka oraz ustalenie zakresu niezbędnych czynności do likwidacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia.

Komisja rozpoczęła swoją działalność w dniu 26.09.2024r. W toku sprawowanych czynności Komisja w dniu 26.09.2024r. przesłuchała w charakterze świadka Pana [REDAKTOWANE] i Pana [REDAKTOWANE] – operatorów zapory w Stroniu Śląskim. A także ustaliła, że suchy zbiornik przeciwpowodziowy w Stroniu Śląskim jako nieruchomość oznaczona geodezyjnie działki: nr 201, nr 743, nr 738, obręb Stronie Śląskie, gmina Stronie Śląskie którą dotknęły skutki katastrofy budowlanej stanowi własność Skarbu Państwa, zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Ponadto, Komisja zapoznała się z treścią oświadczenia Wód Polskich z dnia 24.09.2024r. - opublikowanym na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/wody-polskie-wroclaw/awaria-zbiornika-stronie-slaskie--oswiadczenie-wod-polskich> na temat awarii zbiornika w Stroniu Śląskim, która nastąpiła w dniu 15 września 2024 roku.

Wobec powyższych informacji, w ramach zbierania przez Komisję materiałów dowodowych w niniejszej sprawie, Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego wezwał Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu do przedłożenia uwierzytelnionych kopii dokumentacji dotyczącej utrzymania obiektu budowlanego oraz dokumentacji z realizacji robót budowlanych systemu automatycznego pomiaru ciśnień piezometrycznych na zaporze.

Niezależnie od powyższego, zwrócono się także do Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu Badawczego o przedłożenie uwierzytelnionych kopii ostrzeżeń hydrologiczno-meteorologicznych od dnia 10.09.2024r. do 15.09.2024r. przekazywanych do Centrum Operacyjnego Ochrony Przeciwpowodziowej z/s we Wrocławiu lub też innej jednostki RZGW we Wrocławiu lub Zarządu Zlewni z/s w Nysie czy Centrum Zarządzania Kryzysowego w Stroniu Śląskim w ramach osłony hydrologiczno-meteorologicznej kraju, w tym wielkości spodziewanych i rzeczywistych opadów atmosferycznych dla kotliny kłodzkiej, w szczególności dla Stronia Śląskiego.

Po zapoznaniu się przez członków Komisji z treścią ww. dokumentów, w dniu 05.11.2024r. zostały sformułowane następujące wnioski:

- W wyniku napełnienia wodami powodziowymi w dniu 15.09.2024r. w godz. 9⁰⁰ – 11⁰⁰ suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim przewyższającego o ok. 10 cm poziom muru na koronie bocznej (prawostronnej) zapory nastąpiło powierzchniowe przelewanie się wody. Na zaporze czołowej zabezpieczonej workami z piaskiem nie miało miejsca powierzchniowe przelanie się wody przez zaporę, ale tak wysoki poziom wody przy nieuszczelnionych przekopach wykonanej kanalizacji kablowej pod koroną zapory spowodował w trzech miejscach powstanie przebić hydraulicznych. Dowodem przebicia hydraulicznego był sfilmowany proces niszczenia zapory dokumentujący, że nawet w zaawansowanym etapie przebicia na niezniszczonej jeszcze koronie zapory leżały nadal ułożone warstwy worków. W dalszej fazie procesu tzw. rurowego przebicia także górna jego strefa, tj. w tym przypadku korona zapory została przerwana tworząc otwarty i pogłębiający się kanał.
- Miejsca powstania przebić hydraulicznych wody przez korpus zapory pokrywają się z trzema miejscami wykopów pod wykonaną kanalizację kablową, w tym z trzema przekopami pod koroną zapory. Były to niezagęszczone strefy wykopów, którymi woda ze zbiornika napływała niezagęszczonymi zasypami tych wykopów od odwodnej do odpowietrznej strony zapory. Procesy zniszczenia części zapory czołowej nastąpił w wyniku wadliwego zaprojektowania zabudowy wykopu kanalizacji kablowej wodoprzepuszczalnym piaskiem, a także zabudowy wykopów niezagęszczoną pospółką gliniastą z kamieniami - powodując coraz większą filtrację.
- Wykonywana kanalizacja kablowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim zaliczanego do III klasy ważności w świetle wymogów Prawa wodnego była bezzasadna, gdyż kilkudniowe nawet wysokie stany piętrzenia nie powodowały znaczących przesieków wody przez nieprzepuszczalne pospółki gliniaste korpusu zapory. Stąd mierzone ręcznie poziomy wody w piezometrach nie wymagały dodatkowego automatycznego sprawdzania, a wadliwe wykonane kanalizacje kablowe spowodowały katastrofę zapory.
- Zgodnie z oświadczeniem z 24.09.2024r. Wód Polskich RZGW we Wrocławiu opublikowanym na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/wody-polskie->

wroclaw/awaria-zbiornika-stronie-slaskie--oswiadczenie-wod-polskich „prace zostały wykonane zgodnie z wcześniej opracowaną dokumentacją projektową, wymaganą przepisami Prawa budowlanego i Prawa wodnego, a ich rodzaj oraz miejsce wykonywania nie miało wpływu na stabilność konstrukcji zapory”. Oraz oświadczenia, że „dla wykonywanych robót sprawowany był nadzór techniczny przez inspektorów nadzoru posiadających wymagane uprawnienia. Roboty kablowe prowadzone na skarpie i koronie zapory po jej lewej stronie zostały zakończone i odebrane pod koniec 2023 roku jako wykonane prawidłowo”. Jednakże w świetle przeanalizowanych dokumentów nie potwierdzono powyższego oświadczenia Inwestora, zarówno w zakresie projektowym i wykonawczym.

- Ponadto stwierdzono brak wiarygodnego udokumentowania uzyskania projektowanego wskaźnika zagęszczenia do $I_s > 0,95$ dla gruntów, którym zasypano wykop z ułożonymi kablami. Grunt powinien być układany warstwami o grubości ok. 0,2 m, a każda taka warstwa powinna być zagęszczana za pomocą np. wibratora mechanicznego i każdorazowo kontrolowana. Stosowanie piasku jako materiału do zabudowa kanalizacji kablowej niezależnie od jego zagęszczenia - w budowni hydrotechnicznej jest niewłaściwe, gdyż piaski stanowią strefę ułatwionej filtracji wody w kierunku skarpy odpowietrznej zapory.
- W dokumentacjach przedłożonych przez Inwestora, a w tym w Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych branż; elektrycznej, teletechnicznej i AKPiA, w projekcie budowlano - wykonawczym, w uzgodnieniu dokumentacji projektowej z Zarządem Zlewni w Nysie, w 2 zgłoszeniach złożonych do Starosty Kłodzkiego podano sprzeczne ze sobą informacje dotyczące głębokości wykopów pod kanalizacje kablowe, a także różniące się ze sobą sposoby ich zabudowy.
- Na dwa wezwania Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 30.09.2024r. znak WIK.7750.1.2024.AP.6 i z dnia 16.10.2024r. znak WIK.7750.1.2024.AP.9 Inwestor – Wody Polskie nie przedłożył udokumentowania dotyczącego sposobu zagęszczania i uzyskanych wskaźników zagęszczenia poszczególnych 20 – to cm warstw zabudowy wykopów. W wyniku przeprowadzonych analiz dokumentów ustalono, że wykonywano badanie zagęszczenia zabudowywanego wykopu, jednorazowo tylko z powierzchni zabudowanego wykopu. Wykonano to w dniu 21.06.2023r. tj. miesiąc po wykonaniu „ostatecznych prac związanych z wyrównaniem terenu w maju 2023”.
- Zastrzeżenia budzi informacja podana pod anonimowym zestawieniem wyników finalnych zagęszczenia przedłożonych do nadzoru budowlanego w dniu 15.10.2024r., że „Z uwagi na rodzaj gruntu (piasek gliniasty z dużą ilością kamieni) nie było możliwości przeprowadzenia badań metodą Proctora z pobraniem próbki w stanie nienaruszonym”. Stanowisko to jest sprzeczne z wiedzą techniczną, gdyż do kontroli zagęszczenia gruntu wbudowanego w nasypy lub zasypy wykopów stosuje się metodę cylindrów wciskanych, a w przypadku gruntów zawierających frakcje żwirowe lub kamieniste za pomocą objętościomierzy wodnych lub piaskowych. Zasady badań podane są w normie BN-77/8931-12 oraz w pkt. 5.2.6 normy PN-B-04481_1988. Grunty budowlane. Badania próbek gruntu. Natomiast zastosowana przez Inwestora do kontroli zagęszczenia gruntów lekka płyta dynamiczna służąca do badań ugięcia i nośności konstrukcji (głównie drogowych) nie ma racjonalnego i merytorycznego zastosowania do badania wskaźnika zagęszczenia gruntów.
- Przedłożone przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW we Wrocławiu do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w dniu 22.10.2024r. opracowanie firmy „geodiag” „Wyniki badań zagęszczenia zasypu wykopu kablowego dla Inwestycji pn. modernizacja Instalacji elektrycznych i teletechnicznych na zbiorniku Stronie Śląskie” są rozbieżne z wynikami badań zawartych w anonimowym zestawieniu wyników finalnych zagęszczenia przekazanymi pismem nr V.D.091.1.2024 w dniu 15.10.2024r. W obu przypadkach nie wykonano kontroli zagęszczenia układanych w wykopach 20 cm warstw zasypowych, wykonując jedynie (miesiąc po wykonaniu ostatecznych prac związanych z wyrównaniem terenu) pomiary ugięcia powierzchni lekką płytą dynamiczną - tylko z powierzchni terenu. Mierzone ugięcia powierzchni nie mają powiązania z zagęszczeniem, a już w żadnym stopniu nie są powiązane ze stanem zagęszczenia głębiej leżących warstw gruntu. Podawane w literaturze technicznej wyniki doświadczeń wskazują, że uzyskiwany płytą rozrzut wyników wskaźnika zagęszczenia w stosunku do badań realizowanych zgodnie z normą BN-77/8931-12 wynosi nawet 60%. Z powyższych powodów przekazane przez Inwestora wyniki kontroli zagęszczenia zabudowy wykopów są niewiarygodne.
- Zgodnie z art. 18. ustawy – Prawo budowlane do obowiązków Inwestora – Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie należało zorganizowanie procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie:

- 1) opracowania projektu budowlanego i stosownie do potrzeb, innych projektów
 - 2) objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy,
 - 3) opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - 4) wykonania i odbioru robót budowlanych,
 - 5) w przypadkach uzasadnionych wysokim stopniem skomplikowania robót budowlanych lub warunkami gruntowymi, nadzoru nad wykonywaniem robót budowlanych - przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.
- Roboty budowlane polegające na budowie kanalizacji kablowej i instalowaniu na obiekcie budowlanym urządzeń teletechnicznych, tj. kamer CCTV, zdalnego odczytu wskazań piezometrów, pomiaru poziomu wody, głośników systemu DSR oraz wymianie istniejącego wyposażenia technicznego w obrębie zapory w miejscowości Stronie Śląskie, nr ewidencji gruntu: 201, 551, 738, 743, obręb 0001 Stronie Śląskie, jednostka ewidencyjna: Stronie Śląskie-miasto, zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt. 10 oraz art. 29 ust. 3 pkt. 3a Prawa budowlanego były realizowane przez Inwestora – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie na podstawie dwóch zgłoszeń przyjętych przez Starostę Kłodzkiego:
- zgłoszenie nr ZPAiB.6743.14.120.2021.AB6 z dnia 29.09.2021r., tj. robót budowlanych polegających na budowie kanalizacji kablowej i instalowaniu na obiekcie budowlanym urządzeń teletechnicznych, tj. kamer CCTV, zdalnego odczytu wskazań piezometrów, pomiaru poziomu wody, głośników systemu DSR oraz wymianie istniejącego wyposażenia technicznego w obrębie zapory w miejscowości Stronie Śląskie, nr ewidencji gruntu: 201, 551, 738, 743, obręb 0001 Stronie Śląskie, jednostka ewidencyjna: Stronie Śląskie-miasto
 - zgłoszenie nr ZPAiB.6743.14.96.2022.AB6 z dnia 22.12.2022r. tj. robót budowlanych polegających na budowie kanalizacji kablowej i instalowaniu na obiekcie budowlanym urządzeń teletechnicznych, tj. kamer CCTV, zdalnego odczytu wskazań piezometrów, pomiaru poziomu wody, głośników systemu DSR oraz wymianie istniejącego wyposażenia technicznego w obrębie zapory w miejscowości Stronie Śląskie, nr ewidencji gruntu: 201, 551, 738, 743, obręb 0001 Stronie Śląskie, jednostka ewidencyjna: Stronie Śląskie-miasto.

Jednakże, po dokonaniu analiz przedłożonych dokumentów stwierdzono, iż Inwestor zgodnie z art. 82 ust. 3 pkt. 2 Prawa budowlanego winien złożyć niniejsze zgłoszenia do Wojewody Dolnośląskiego, a nie do Starosty Kłodzkiego, gdyż ww. roboty budowlane realizowano na obiekcie hydrotechnicznym.

- Dokonując analizy projektu zagospodarowania terenu: rys. nr PZT1, nr PZT2, i nr PZT3 obu zgłoszeń, w konfrontacji z dokumentacją fotograficzną z okresu wykonywania robót budowlanych, zarówno w zgłoszeniach przyjętych przez Starostę Kłodzkiego, jak i w kopiach dokumentów przekazanych przez Inwestora do tutejszego organu nadzoru budowlanego nie naniesiono trasy kanalizacji kablowej dla słupa H = 12 m na prawej skarpie strony odwodnej zapory, a która w rzeczywistości została wykonana. W świetle dokonanych ocen ww. dokumentacji stwierdzono, że Inwestor nie wykonał robót budowlanych zgodnie z wyżej wymienionymi dwoma zgłoszeniami przyjętymi przez Starostę Kłodzkiego.
- Zgodnie z art. 42 Inwestor – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie był zobligowany do ustanowienia kierownika budowy dla realizacji robót budowlanych polegających na budowie kanalizacji kablowej i instalowaniu na obiekcie budowlanym urządzeń teletechnicznych, tj. kamer CCTV, zdalnego odczytu wskazań piezometrów, pomiaru poziomu wody, głośników systemu DSR oraz wymianie istniejącego wyposażenia technicznego w obrębie zapory w miejscowości Stronie Śląskie, nr ewidencji gruntu: 201, 551, 738, 743, obręb 0001 Stronie Śląskie, jednostka ewidencyjna: Stronie Śląskie-miasto.

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski komisji, Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w oparciu o art. 78 ust 1 Prawa budowlanego postanowił w drodze decyzji nałożyć na zarządcę suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Stroniu Śląskim obowiązek wykonania niezbędnych robót i czynności mających na celu likwidację zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia oraz zabezpieczenia obiektu budowlanego do czasu wykonania robót doprowadzających obiekt do stanu właściwego, polegających na:

- trwałym wygradzeniu i oznakowaniu tablicami ostrzegawczymi strefy niebezpiecznej w odległości 10 m od krawędzi zniszczonej lewej skarpy zapory od strony odwodnej i odpowietrznej,
- trwałym wygradzeniu i oznakowaniu strefy niebezpiecznej prawej skarpy zapory od strony odwodnej i odpowietrznej w odległości 15 m od budowli kamiennej zapory czołowej.

Realizacja ww. czynności i robót budowlanych służyć ma przede wszystkim likwidacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia powstałego w wyniku zaistniałej katastrofy budowlanej, zabezpieczeniu terenów i obiektów budowlanych pozostających w bezpośrednim jej sąsiedztwie oraz zapobieganiu eskalacji skutków katastrofy do czasu przywrócenia obiektu budowlanego do stanu właściwego. Dlatego też w oparciu o art. 108 Kpa decyzji niniejszej nadano rygor natychmiastowej wykonalności, co oznacza, że niniejsza decyzja podlega wykonaniu z chwilą doręczenia jej stronie, a wniesienie środka zaskarżenia (odwołania) nie wstrzymuje jej wykonania.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Warszawie za pośrednictwem organu wydającego decyzję, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Budowlanego
[Signature]
mgr inż. arch. Piotr Jankowski

Otrzymują:

- 1) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław
- 2) Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Kłodzku
- 3) Burmistrz Stronia Śląskiego
- 4) WINB – WIK aa

Do wiadomości:

- 1) Dolnośląski Urząd Wojewódzki – Wydział Infrastruktury